

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Glasovi iz naselbin

Poročilo zastopnika

Sharon, Pa.—Moramo biti na vse pripravljene, da čuvamo naše imetje in pomagamo bratu, sestri, sestrini, da podučujemo drug drugega in živimo bratsko med seboj.

Tako bi bili lahko naši rojaki po vseh nasebinah, če bi bili složni in ne bi vodili vsake vrste politike in sovražstva med seboj.

Toda v Strabanu ni tega. Tam govorijo le slovenski in čeprav so tukaj rojeni, prepevajo slovenske pesmi.

Zato sem tudi na 11. konvenciji SNPJ spregovoril, naj dajo nam starejšim kruha, mladini pa izobrazbe.

Basede "mladini dajte izobrazbe" pomenijo, da ima mladina višje šole, nima pa nobenih izkušenj, kakor jih imamo mi.

Na mojem potovanju dobim take in podobne stvari, ne samo klobase.

Te vrstice sem napisal na podlagi lastnega opazovanja in razgovorov na raznih priredbah.

Se nekoliko o njih slavnosti 35-letnice SNPJ na 29. oktobra. Prišlo je toliko občinstva od vseh strani, da mi je nemogoče podrobno omenjati. Program je

bil povojno izvršen. Govorniki so v kratkih govorih mnogo povedali. Pojavili so težka pota, po katerih je jednota hodila vseh 35 let.

Tudi igre so bile dobre, kakor tudi petje. Moram pa še posebej pohvaliti gospo Mary May, ki izvršno igra na klavir in ima dobro izurjene pevke in pevce.

Naj povem še tole: Da si imam mnogo prijateljev in prijateljic, bi bil skoraj prišel pri ženskah v "špekamro".

Da ne bo urednik mislil, kako je Zidanšek len, naj povem, da sem Prosveti poslal \$17.50.

Anton Zidanšek, zastopnik.

Sestrudajmo vojno in nasitimo Američane!

Detroit, Mich. — Ameriška fronta je Atlantiko morje, Mehiki zaliv, Pacifični ocean in kanadska meja.

Tako dolgo, ko mi ostanemo v ozadju naših naravnih utrd, ti-sočkrat močnejši kot so takozvane Siegfriedove in Maginotove utrdbe, smo nepremagljivi.

Mi smo ali v vojni s Španijo za osvoboditev Kube. Prišli smo zmagoviti iz vseh vojnih front.

Mi smo prekorajili našo mejo leta 1917. da ustavimo kajzerja in naredimo svet varen za demokracijo in da končamo vojne za vse bodoče čase.

kmetije in domove ameriškim kmetom in delavcem in nakupila bi lahko kmetije in domove trem milijonom kmetom, ki so brez zemlje in strehe.

Dobro! Mi smo ustavili kajzerja. On živi na Holandskem, njegovi dohodki so neizmisljivi, mi pa še vedno plačujemo stroške, ker smo ga ustavili.

Ali smo napravili svet varnega za demokracijo? Temu se lahko hudeči smejejo in angelji jočejo.

Sedaj spet kričijo: "Ustavimo Hitlerja!" In spet nas kličejo, naj gremo po kostonj v ogenj za tiste velike "demokracije" preko oceana.

V resnici so dobili velik plen, ali dobro si zapomnite, da Amerika ni dobila od tega plena nič in tudi vračala ni za nič.

Predsednik Roosevelt je nam obljubil, da bo našo deželo držal izven vojne.

Ko hitro začnemo pomagati eni strani z vojnimi orožjem in drugim blagom, smo v vojni na tej strani zato, ker kupovalec je zmeraj v pravem, posebno še kupovalec na obroke.

Ko hitro začnemo pomagati eni strani z vojnimi orožjem in drugim blagom, smo v vojni na tej strani zato, ker kupovalec je zmeraj v pravem, posebno še kupovalec na obroke.

imela Wilsonova, toda se zelo moti. Nobenega vprašanja ni, da je zakon popolne neavtralnosti in embargo v pomoč Hitlerju.

Kupovanje za gotov denar — kako enostavno se to sliši! Denar denes v žep, greš v prodajalno, ga vržeš na mizo, poberš kupljeno blago in greš nazaj domov.

Ali ti modri mošče s vzhoda v resnici mislijo, da naredijo pameten korak, če zamenjajo našo rodovito zemljo in nenaдомestljive naravne zaklade, kot železo, premog, olje, povrh pa še delavsko energijo, s katero si v potu svojega obraza služijo kruh.

Pa naj mi vzamemo v plačilo ameriške bonde, katere držijo tujezemski države, kaj potem? Dobro! Če tisti Američani, ki imajo še sedaj več dohodkov kot jih lahko zapravijo, investirajo ali reinvestirajo, bodo imeli še več dohodkov kot jih morejo zalumpati, investirati in reinvestirati. To je vse!

Kaj pa, če nam plačajo v blagu? V tem slučaju Bog pomagaj 12 milijonom brezposelnim in 6 milijonom bankrotiranim kmetom, ki že sedaj imajo več pridelkov kot jih morejo spraviti v denar in ne vemo, kaj z vsem tem početi.

Neavtralnostni zakon mogoče pomaga Hitlerju. Toda ali je bolje, če po predsednikovi logiki prodajanje za gotov denar mi enostavno vržemo proč našo rodovito zemljo, nenaдомestljive mineralije, vse delo in na vse zadnje še naše sinove, kar tudi gotovo bomo, ko hitro začnemo pokladati na vojni ogenj tam preko oceana? Zakaj rajne ne sestradati vojno in nasiti ameriško ljudstvo s proklamirano embargo na ves bojni kontraband, vse blago, ki ga je v izobilju, pa razdeliti med potrebne doma?

Končno in najbolj zanimivo je tole: Če Amerika napove embargo na ves vojni kontraband, ne bo svetovne vojne, čeprav vse velesile govorijo in delajo na vse načine, da bi spravile ves svet v svetovno klanje. Ne Francija ne Anglija in ne Nemčija ne morejo voditi dolge vojne. In oni to vedo. Še nekaj drugega tudi vedo: Ako bodo vodili dolgo vojno, bodo edino Japonci v Aziji in boljševiki v Evropi imeli koristi. Vse, kar lahko Amerika naredi s svojo pomočjo v vojni, je to, da bo naredila Japonci in

boljševiki v Evropi imeli koristi. Vse, kar lahko Amerika naredi s svojo pomočjo v vojni, je to, da bo naredila Japonci in boljševiki v Evropi imeli koristi.

(Dolje na 2. strani.)

Dr. Sigmund Freud

Človeštvo je izgubilo znanstvenika, ki so v konjunkturi povojni dobi poleg Einsteina označevali za največjega predstavitelja duhe na Evropi: izgubilo je ustanovitelja psihanalitične šole dr. Sigmunda Freuda.

Človeštvo je izgubilo znanstvenika, ki so v konjunkturi povojni dobi poleg Einsteina označevali za največjega predstavitelja duhe na Evropi: izgubilo je ustanovitelja psihanalitične šole dr. Sigmunda Freuda.

Ko je leta 1881. ta potomec judovske rodu iz Moravskega promoviral za doktorja medicine, se je posvetil posebnemu študiju nevrotologije in se štiri leta pozneje habilitiral dunajski univerzi, kjer je postal šele l. 1892. radni profesor.

Freudovi poglaviti spisi so "Zur Psychologie des Alltagslebens", "Drei Abhandlungen zur Sexualtheorie", "Vorlesungen zur Einführung in die Psychoanalyse", "Masse psychologie und Ich-Analyse", "Die Zukunft einer Illusion" (o verstau), "Das Unbehagen in der Kultur" (o sreči) itd.

Freudova dogmatika in podmena so vplivala tudi na literaturo in umetnost. Pri nas najdemo literarne odmeve freudizma v spisih Slavka Gruma in Vladimirja Bartola.

Pred dvajsetimi leti (Iz Prosvete, 13. novembra 1919)

Domače vesti. V Richwoodu, W. Va., je bil pri delu v jami ubit 41-letni Karl Jikič, član SNPJ.

Fiasko "očeta" Coughlina

Strupena propaganda, ki jo vodi notorični "father" Coughlin, katoliški župnik iz bližine Detroita, v radiu in tisku ter z organizirano gangaško agitacijo proti demokraciji, je zadnje čase dobila močan curek mrlje vode na svoj vrat.

Poleg nacističnih bundovcev je bil "father" Coughlin glavna sila, ki je poplavljal kongres v teku šestih tednov izrednega zasedanja z brzojavkami in pismi.

Zdaj, ko je bitka v kongresu končana, embargo je preklican in ko so kongresniki in senatorji spet oddali na počitnice za dva meseca, je prišlo na dan, s kakšnimi nizkotnimi sredstvi je Coughlinova organizirana banda terorizirala kongresnike in senatorje, da bi obdržali embargo v moči.

Tu je nekaj vzorcev histerične vsebine telegramov, ki jih je Coughlinova organizacija dumpala vsak dan v stotisoč kosih na mize članov kongresa: "Ako še verujete v Boga, glasujte proti preklicu embarga! — Krščanski volilci v našem mestu se zanašajo na vašo krščansko zavest, da ne boste poslali naših fantov v evropsko klavnico! — Sklep kongresa bo zdaj pokazal, če je Amerika še krščanska ali je zavrgla Boga! — Preklic embarga je prvi korak do vojne! Mi ameriški kristjani nočemo imeti nobenega opravka s krvavim businessom, nočemo krvavega zlata!"

Skratka, demagoški "father" Coughlin je embargo povezal z Bogom in grozil senatorjem — med katerimi je mnogo verskih fanatikov — da glas proti embargu je glas proti Bogu!

Važno je pa dejstvo, da je velika večina senatorjev in kongresnikov kratkoma odinila Coughlinovo telegramsko poplavo v kot in glasovala baš nasprotno kot je pa hotel Coughlin.

Ameriška demokracija, kakor je šibka in zločinsko zlorabljana na vseh koncih in krajih, je v tem vlažnem primeru pomandrala največjo konspiracijo v povojnih letih in krepko preostala kritično preizkušnja.

Browderjev "gašperlteater"

Earl Browder, tajnik in vodja ameriških stalincev, je pred nekaj dnevi — kakor smo v veliko zabavo čitali v listih — uprizoril nov salte mortale. V svojem govoru na stalinovski proslavi obletnice boljševiške revolucije v Rusiji je Browder igral malega "gašperlička", ki tako pleše na odru kakor ga dirigira roka nad odrom, katera ga drži na vrvecah.

Tri leta se je Browder navduševal za Roosevelta in njegov novi deal. To je bila kratka doba "ljudske fronte" za mir in demokracijo in proti fašizmu. V tej dobi je moral kapitalizem izginiti nekam v ozadje in najvažnejši problem za ameriške stalinceve je bil, da se vsi ameriški delavci oklenejo Roosevelta in njegove demokratsko-novodealske stranke, ki je bila ameriška "ljudska fronta".

Kakor bi počil z dvema prstoma — je zdaj konec "ljudske fronte" in demokracije v Ameriki. Rooseveltovi novi deal se mora umakniti v ozadje pred drugim in večjim "novim dealom", ki sta ga sklenila Stalin in Hitler.

Ali vedo lesene figure v "gašperlteatru", kaj govore in delajo? — — —

ROMAN TREH SRC

JACK LONDON

Mislil sem vas udariti... Misli sem vas udariti... Misli sem vas udariti... Misli sem vas udariti...

ley Tippery k Francisu, pa ga ni našel doma... Tisto noč Washington sploh ni spal... Tisto noč Washington sploh ni spal...

Eno devle le bom ljubil, eni vedno zvest ostal... Peji smo kakor angelci... Peji smo kakor angelci... Peji smo kakor angelci...

Lawrence Allen, eden izmed avtorjev californijskega penzijskega načrta.

mi razodenem prečista čustva svojega ljubečega srca... O, sole mio - sem ji pel ves solzan in tretajajoč... O, sole mio - sem ji pel ves solzan in tretajajoč...

Nekoč drugič smo peli deklici, ki smo jo vsi poznali sicer le od daleč... Nekoč drugič smo peli deklici, ki smo jo vsi poznali sicer le od daleč...

Jasno, da smo se morali za podoknice pošteni vaditi... Jasno, da smo se morali za podoknice pošteni vaditi... Jasno, da smo se morali za podoknice pošteni vaditi...

zbudil mister Smith iz prijetni misli... "Prinesite ali pošljite nam... "Prinesite ali pošljite nam... "Prinesite ali pošljite nam..."

zbudil mister Smith iz prijetni misli... "Prinesite ali pošljite nam... "Prinesite ali pošljite nam... "Prinesite ali pošljite nam..."

zbudil mister Smith iz prijetni misli... "Prinesite ali pošljite nam... "Prinesite ali pošljite nam... "Prinesite ali pošljite nam..."

Podoknica L. Kiauta... Kje, o, kje so ostali zlati časi trubadurstva... Kje, o, kje so ostali zlati časi trubadurstva...

ob sami miali nanjo... ob sami miali nanjo... ob sami miali nanjo... ob sami miali nanjo...

Na deželi teh taksi ni treba plačevati... Na deželi teh taksi ni treba plačevati... Na deželi teh taksi ni treba plačevati...

Ugrabitev Napisal Hans Heini Baseler... Velika stenska ura v modernu opremljenem in razkošnem salonu... Velika stenska ura v modernu opremljenem in razkošnem salonu...

Tako inkognito počaščen nad bogato silo in močjo svojega lastnega ženja... Tako inkognito počaščen nad bogato silo in močjo svojega lastnega ženja...

Sliši smo trije. Tenor, bariton in bas... Sliši smo trije. Tenor, bariton in bas... Sliši smo trije. Tenor, bariton in bas...

TISKARNA S.N.P.J. SPREJEMA VSA v tiskarsko obrt spadajoča dela... Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige...

SNPJ PRINTERY 2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE Tel. Rockwell 4904 CHICAGO, ILLINOIS

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta... Naročite Mladinski list, najboljši mesečnik za slovensko mladino!

Listen to and Advertise over PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO Folk Songs and Music Tamburitza Orchestra